

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

CHWYĆŹE mnie mocno!

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

CHWYTAĆ to rezultat miłości, ba! miłości i obłapiania się, dwóch czasowników: CHYTAĆ i CHWATAĆ.

Jeśli macie szczęście i wychowywaliście się wśród „pól malowanych zbożem rozmaitem”, to być może oba te czasowniki znacie z gwar, bo w nich się zachowały po dziś dzień.

CHWYTAĆ – a w wersji dokonanej CHWYCIĆ – powstało około XV w. jako wynik kontaminacji wcześniejszych CHYTAĆ i CHYCIĆ oraz CHWATAĆ. Zakresy znaczeniowe tych czasowników, a także kontekst, w którym ich używano, były podobne do siebie, nic zatem dziwnego, że „jak się dobrze chwyciły, to się w jedno złączyły” i wydały na świat aspektowe rodzeństwo CHWYTAĆ i CHWYCIĆ. Same zaś odeszły z czasem do lamusa, pozostając w użyciu jedynie w regionalnych odmianach polszczyzny w znaczeniach: CHYTAĆ i CHYCIĆ: ‘łapać; brać szybko i na chwilę’, ‘pojmować, rozumieć’, ‘przyjmować się i rosnać (o roślinach)’, ‘zaczynać, rozpoczynać coś’; CHWATAĆ: ‘łapać, porywać’, ‘kosić, ścinać’, ‘łović’, ‘przyjmować poród’, ‘machać gwałtownie skrzydłami (o ptakach)’.